

af Oberligningscommissionerne i disse Tilfælde. Endelig antager jeg, at den høitærede Minister maa være i Besiddelse af Erklæringer fra Skattecommisfaterne. Saavidt jeg veed, er det fassat i Loven, og i alt Fald har den høitærede Minister — jeg hørte ifjort Vinter af en Skattecommisfater, at han har gjort det — indhentet Skattecommisfaternes Erklæring om, hvorledes dette System har været. Det vil være et vigtigt Bidrag at see skriftlige Vidnesbyrd fra disse Mænd rundt omkring i Landet, om hvad de have seet og oplevet, og hvorledes de have fundet Systemet. Det synes mig, at vi derigjennem maae kunne samle os den størst mulige Sagkundskab i saa Henseende, og inden man altsaa har faaet disse nøiagtige Oplysninger, troer jeg, at det vilde være for tidlig at udtale sig om det System, som den høitærede Finansminister har foreslaaet. — Jeg skal derfor kun tillade mig en eneste Henstilling, som kun skal gjælde for det Tilfælde, at en nærmere Overveielse skulde føre os til at erkjende, at det, som den høitærede Minister foreslaaer, er en Forbedring. Dersom vi nemlig erkjende dette og altsaa gaae ind derpaa, skal jeg tillade mig at henstille til nærmere Overveielse, om det ikke vilde være endnu en Forbedring i Finansministerens Forslag, om man kunde samle Kjøbstæderne og Amtet i een Skattekreds. Jeg troer, at det lod sig gjøre uden enten at træde Landboerne eller Kjøbstadbeboerne for nær, og at der for det Første derved vilde kunne blive sparet en Deel Bidløstighed, idet man kun vilde faae det halve Antal Skattekredse frem paa denne Maade, og dernæst, at man derved vilde undgaae en heel Mængde tvivlsomme Spørgsmaal i de Tilfælde, hvor en Mand har Eiendomme i forskjellige Dele af den samme Skattekreds. Det vil jo nemlig meget ofte finde Sted, at Kjøbstadbeboerne have enten Eiendomme eller Næringsdrift eller noget Saa-dant udenfor Kjøbstaden, eller at Landboerne have noget Tilsvarende i Kjøbstæderne. I alle disse Tilfælde kan altsaa forskjellig Skatteprocent komme til at gjælde, og det var jo netop dette, man vilde undgaae. Jeg troer, at en ubetydelig Forandring i, hvad den høitærede Minister har tænkt sig, vil gjøre det

muligt at foretage denne lille Forbedring. Altsaa skal jeg kun eventuelt henstille dette til Thingets Opmærksomhed.

Dan: Tidligere naar lignende Sager have været paa Bane, er der vist Mange, som i Lighed med mig have stemt for dem, fordi man ansaae det for saa at sige en Nødvendighed, og hvis jeg ikke tager meget feil, blev en lignende Sag forrige Gang behandlet her paa en saadan Maade, at man næsten kunde sige, at den var bleven et Cabinetsspørgsmaal. Det er umuligt for mig at vide, om Forholdet stiller sig saaledes iaar, men det er ogsaa et Hensyn, som jeg ikke videre skal fremdrage eller gjøre gjældende. — Jeg vil heller ikke gaae ind paa dette Lovforslags Enkeltheder, men jeg vil henholde mig til Sagen i dens største Almindelighed, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt det overhovedet vil være rigtigt eller nødvendigt at vedtage en saadan Lov. Der er yttret megen Tvivl om dette Spørgsmaal, og jeg tør paa ingen Maade stille mig mere sikkert eller mindre tvivlende dertil; det er naturligvis meget vanskeligt at afgjøre. Jeg vil heller ikke paa nogen Maade nægte eller tvivle om, at det nok kan være nødvendigt for Regjeringen at faae et Beløb som det, dette Lovforslag tilsigter at skaffe tilveie, men det kan dog være Spørgsmaal underkastet, om det just vil være rigtigt at bringe Beløbet tilveie paa den foreslaaede Maade, nemlig ved en directe Skat. Derimod er der Noget, som staaer mere klart for mig, og skjøndt min Erfaring kun strækker sig til en lille Kreds, troer jeg dog at turde udtale den Erfaring, jeg har gjort. — Det forekommer mig da, at Skatteevnen i Landet er meget ringe, og navnlig langt ringere, end man paa mange Steder har villet gjøre den til. Der er ingen Tvivl om, at denne Lov vil blive modtagen med megen Misfornøielse, og jeg troer, at man paa mange Steder vil have stort Besvær med at komme igjennem med den dert paabudte Udredelse. Jeg troer reentud sagt, at den paa mange Steder vil angribe den Driftscapital, som er fornøden til at holde Landet i den Udvikling, det skulde have, og for den, som